

Toespraak door Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter bestuur Levisson Instituut,

bij de opening van het Academisch Jaar 2016-2017 op 30 oktober 2016 in LJG Utrecht

Graag heet ik u allen van harte welkom bij de Opening van het Academisch Jaar van het Levisson Instituut en in het bijzonder onze gastspreker, Frank van Vree.

De opening van het Academisch Jaar vindt altijd plaats ná de Hoge Feestdagen en valt daarom dit jaar zo laat.

Gewoonlijk houden wij deze bijeenkomst in Amsterdam. Echter deze keer hebben wij gekozen voor een locatie in de mediene, want wij zijn tenslotte geen Amsterdams, maar een landelijk Instituut !

In het kort wil ik iets vertellen over ons Instituut, voor diegenen die ons nog niet goed kennen. Al zal het voor de direct betrokkenen geen nieuws zijn.

Het Levisson Instituut - Waar staan we voor

Het Levisson Instituut is een opleidingsinstituut, dat 14 jaar geleden werd opgericht. Dat er in Nederland werd gestart met een 5-jarige opleiding voor liberaal joodse rabbijnen was wel heel bijzonder.

Al snel werd er uitgebreid met de docentenopleiding en de opleiding voor voorzangers, en uiteraard ook de nascholing voor beide opleidingen. Er worden Studiedagen georganiseerd en sinds enkele jaren is er de David Lilienthal-lezing.

Dit alles met de bedoeling om mensen op te leiden voor sleutelfuncties in de gemeenten van Liberaal Joods Nederland.

Naast het genoemde maakt sinds drie jaar *het landelijk onderwijs centrum, Rimon*, onderdeel uit van ons Instituut. Bijzonder belangrijk vanwege het joods onderwijs aan kinderen in het hele land.

Betekenis van het Instituut

Levisson is een uniek Instituut. Al 14 jaar zeer actief in een klein land als Nederland, binnen een beperkt Nederlands-talig gebied, met opleidingen die geheel op maat zijn gesneden voor de Nederlandse situatie.

Desondanks nemen wij internationaal onze plek in met de wereldwijde erkenning, die wij een aantal jaren geleden kregen van de CCAR (Central Conference of American Rabbis) voor onze rabbijnenopleiding.

Nationaal is de betekenis van ons Instituut aanzienlijk.

Dit bescheiden instituut heeft inmiddels zeven rabbijnen afgeleverd en heeft nu één veel belovende rabbijnstudent in opleiding. Er is een heel aantal docenten en voorzangers met een opleiding van Nederlandse bodem afgeleverd.

Kortom: het Instituut is succesvol - juist in deze tijd. Daar zijn we heel erg trots op.

Met de opleidingen, die het Instituut biedt aan gemotiveerde, betrokken leden van de gemeenten en ook aan niet-leden, bouwt het voortdurend aan het kennis- en opleidingsniveau in Liberaal Joods Nederland.

Dit betekent, dat de belangen van het Levisson Instituut en het Verbond dan ook innig verstrengeld zijn! En om die reden hebben we de contacten en de communicatie met het Verbond het afgelopen jaar geïntensiveerd.

Hoe ziet dit alles er in de praktijk uit

Een klein instituut met een grote verplichting dus! Dat wordt bewaakt door de Academische Commissie.

Wij werken voor de academische en de beroepsvormende vakken met veel docenten/specialisten, die worden ingehuurd. Ook vanuit het buitenland.

Het Instituut heeft slechts één officiële werknemer in dienst. Deze professional, onze directeur, Francine Püttmann, werkt parttime.

Alle andere medewerkers zijn 'vrijwilligers'. Academici met specialistische kennis zorgen samen voor de opleidingen en wel voor

- de opzet van de programma's
- het bewaken en bijstellen van de programma's
- het handhaven van het niveau van de programma's
- een toelatings- en een examencommissie

Levisson doet dat met een klein professioneel kader. Mensen, die veel van hun vrije tijd werken voor het Instituut. En zij doen dat met bevoegenheid. Dat is wel heel bijzonder en van onschatbare waarde. Ook daarop zijn wij trots!

En op die wijze staan wij garant voor onze nationaal en internationaal erkende opleiding, die daarmee bouwt aan de toekomst.

Toekomst! Waar gaan we heen

Twee thema's hebben al onze aandacht nodig het komende jaar!

Ten eerste : De opleiding zelf en de instroom van nieuwe studenten

Ten tweede : De financiering

Opleiding en nieuwe studenten

De belangrijkste vraag, die ons bezighoudt, is:

'Wat heeft liberaal joods Nederland nodig in de komende tien jaar ?'

Docenten en voorzangers? Ja, altijd nodig.

Onderwijs voor de kinderen? Vanzelfsprekend !

T.a.v. de rabbijnenopleiding zien wij dat de toestroom van studenten sterk is teruggelopen.

Overigens een fenomeen, dat zich ook bij de buitenlandse opleidingen voordoet! Wij zullen ons buigen over een aantal vragen:

- Hoeveel rabbijnen zijn er straks/over tien jaar nodig?
- Welk beeld is er eigenlijk van een rabbijn?
- Wat verwacht je van een geestelijk leider van de gemeente?
- Wat is de behoefte van de nieuwe generaties?
- Wat is er nodig in m.n. de kleinere gemeenten?
- Hoe bereiken wij potentiële studenten!

Weliswaar is Levisson een onafhankelijk Instituut. Maar het is ook onlosmakelijk verbonden met gemeenten, het Verbond.

Om te weten wat er nodig is in de toekomst - bij de beantwoording van bovenstaande vragen – hebben wij elkaar nodig. Moeten wij discussiëren, en vooral met de jongere generaties. We zullen meer naar buiten treden. Vraag en aanbod dichter bij elkaar brengen.

Aansluitend op de behoefte van de gemeenten. Dat houdt ons alert.

Financiering

Opleiden kost geld. Zeker als je ook beroep moet doen op docenten in het buitenland of studenten in het buitenland een stukje opleiding wilt bieden dat niet in Nederland beschikbaar is. En hen af en toe wilt laten snuiven aan het internationale circuit door deelname aan belangrijke congressen of bijeenkomsten van de World Union of de European Union for Progressive Judaism.

Studenten beschikken – zoals wij dat hebben ervaren - niet over grote vermogens om én een studie van vijf jaar te bekostigen én vijf jaar te leven (al dan niet met gezin) zonder een inkomen of van een minimaal inkomen.

Helaas zijn voor een bescheiden instituut de kosten per student en per opleiding niet minder groot dan voor een groot prestigieus instituut elders.

Wij hebben veel good will gehad bij de start en veel geld ontvangen van instellingen en particulieren om het Instituut op te bouwen.

Dat is gelukt.

We hebben vervolgens ook gezorgd voor ruimte in het budget voor minder goede financiële tijden. Die zijn nu aangebroken. Al zo'n twee jaar. Want inmiddels zijn langdurige toezeggingen beëindigd. Van de overheid is er geen steun. Daarmee wordt de vraag cruciaal : 'hoe gaan we verder?!'

Het is simpel!

Zonder nieuwe financiële bronnen sluit het Levisson Instituut over een aantal jaren noodgedwongen haar deuren. Wij zullen alles in het werk stellen om nieuwe hulpbronnen te vinden of opgedroogde bronnen te doen herleven. Want zonder Levisson moet men voor opleiding naar het buitenland. En dat is vele malen kostbaarder!

Ook dat is een reden om veel intensiever met het Verbond op te trekken. Wij dragen als het ware een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het behoud van studiemogelijkheden in Nederland.

Tot slot

Ik doe daarom ook een morele oproep in Liberaal Joods Nederland en in het bijzonder aan de gemeenten om ook bij te dragen in de kosten van en het in stand houden van het Levisson Instituut, waarmee de kennis en opleidingsmogelijkheden t.b.v. de joodse gemeenten en haar leden blijven gewaarborgd.

Na deze ernstige woorden, hoop ik dat u wat meer inzicht hebt gekregen in wie we zijn, wat wij doen, en dat u met ons ervan overtuigd bent, dat het Levisson Instituut een substantiële bijdrage moet kunnen blijven leveren in de toekomst.

Ik wens u allen een hele plezierige middag toe en hoop dat u straks, met mij, geboeid zult luisteren naar onze gastspreker.